

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 listopada 2017 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I C 239/17, z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. przeciwko Z. D. i W. D. o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 27 lutego 2017 roku w sprawie I Nc 165/17 wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny (powyższym nakazem nakazano Z. D. i W. D. solidarnie, na podstawie weksli, aby zapłacili na rzecz powoda kwotę 19.864,09 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.666 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo wnieśli w tym terminie zarzuty).

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych, które przedstawiają się następująco:

W dniu 20 stycznia 2011 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. zawarła z pozwanym Z. D., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe (...) umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był piecyk cukierniczy S. (...) w ilości 3 sztuk. Umowa została zawarta na okres do dnia 25 stycznia 2015 roku. Pozwany dodatkowo zobowiązany był do uiszczenia depozytu gwarancyjnego, stanowiącego zabezpieczenie zobowiązań korzystającego. Kwota ta miała zostać zaliczona na opóźnione płatności, zobowiązania pieniężne korzystającego powstałe wskutek przedterminowego rozwiązania umowy oraz karę umowną za niewykonanie obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu.

Następnie w dniu 7 lutego 2011 roku te same podmioty zawarły kolejną umowę leasingu nr (...), której przedmiotem były maszyny do przemysłu spożywczego D. P. w ilości sztuk 13. Umowa została zawarta na okres do dnia 25 lutego 2015 roku.

Zabezpieczenie zobowiązań wynikających z umów stanowiły weksle własne in blanco wystawione przez pozwanego a poręczone przez pozwaną. Do weksła in blanco dołączono deklarację wekslową, zgodnie z którą Z. D. jako wystawca własnego weksła in blanco, złożył powodowi do dyspozycji łącznie dwa weksle in blanco bez protestu, z jego wystawienia, które powód miał prawo wypełnić w każdym czasie (do chwili spłaty wszelkich zobowiązań z umowy) na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu wynikającemu z umów leasingu nr (...), w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnienie płatności oraz innych świadczeń ubocznych. Na powyższą treść deklaracji wyraziła zgodę pozwana W. D.. Z. D. złożył swoje podpisy na obydwu wekslach in blanco dołączonych do umów leasingu. Na odwrocie weksli po słowie poręczam podpisy złożyła W. D..

Integralną część umów stanowiły również Ogólne Warunki Umowy Leasingu (OWUL), których treść została pozwanemu przedstawiona przed zawarciem umowy i z którymi pozwany się zapoznał.

Powód mógł rozwiązać umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, pozwany zalega z jakąkolwiek płatnością wynikającą z umowy leasingu (§7 pkt 7.1.). W tym przypadku pozwany zobowiązany był w dniu rozwiązania umowy do zwrotu przedmiotu leasingu (§7 pkt. 8). Nadto, poza obowiązkiem zapłaty przez pozwanego wszystkich opłat leasingowych wymagalnych do dnia rozwiązania umowy leasingu, powód mógł żądać od pozwanego zapłacenia odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w umowie leasingu, a niewymagalnych do dnia jej rozwiązania, opłat leasingowych (okresowych opłat leasingowych, opłaty końcowej), pomniejszonych o korzyści powoda wynikające m.in. z uzyskania ceny netto (bez podatku VAT) ze sprzedaży przedmiotu leasingu pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz koszty związane z posiadaniem, zapobieżeniem utracie lub pogorszeniu stanu przedmiotu

leasingu, poniesione przez powoda od dnia rozwiązania umowy leasingu do dnia sprzedaży przedmiotu leasingu (§ 7 pkt 9 w zw. z § 5 ust. 2 i § 10 OWUL). Postanowienia umowne nie przewidywały możliwości rozwiązania umowy przez korzystającego.

W razie przedterminowego rozwiązania umowy pozwany zobowiązany był bezzwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić powodowi przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko, do siedziby finansującego lub w miejsce przez niego wskazane odrębnym pismem, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia. Do czasu odbioru przedmiotu leasingu od Finansującego korzystający nie może czerpać z niego pożytków, a nadto ma obowiązek bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeśli Finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie. W razie odmowy lub opóźnienia zwrotu przedmiotu leasingu przez korzystającego, Finansującemu przysługuje kara umowna liczona za każdy dzień, w wysokości 1/10 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstał obowiązek zwrotu, a w przypadku umów rozwiązanych wcześniej niż po upływie 12 miesięcy – z okresu trwania umowy leasingu. Przystający zobowiązany jest również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów związanych z posiadaniem przedmiotu leasingu poniesionych przez Finansującego w tym okresie (§ 7 ust.15 i 16 OWUL).

Strony niniejszego postępowania łączyły jeszcze inne umowy leasingu, umowa nr (...).

Pismem z dnia 7 marca 2014 roku powód oświadczył, że w związku z opóźnieniem w regulowaniu zobowiązań pieniężnych rozwiązuje w trybie natychmiastowym bez wypowiedzenia umowę leasingu nr (...) w oparciu o § 7 ust. 7 pkt 7.1. Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, wzywając jednocześnie do uiszczenia zaległych opłat leasingowych wraz z odsetkami za zwłokę. Przesyłka została odebrana przez uprawnionego pracownika pozwanego.

Pismem z dnia 29 kwietnia 2014 roku powód oświadczył, że w związku z opóźnieniem w regulowaniu zobowiązań pieniężnych rozwiązuje w trybie natychmiastowym bez wypowiedzenia umowę leasingu nr (...) w oparciu o § 7 ust. 7 pkt 7.1. Ogólnych Warunków Umowy Leasingu, wzywając jednocześnie do uiszczenia zaległych opłat leasingowych wraz z odsetkami za zwłokę. Przesyłka została odebrana przez uprawnionego pracownika pozwanego.

W dniu 28 marca 2014 roku nastąpiło protokolarne przekazanie przedmiotów umowy leasingu nr (...), tj. szaf mrożenia D.. Każda z nich została zwrócona w stanie technicznym do oceny przez rzeczoznawcę, z uwagi na brak możliwości uruchomienia, z widocznymi śladami eksploatacji tj. rysami, odpryskami, wgnieceniami. Urządzenia były zabrudzone. W niektórych z nich odnotowano uszkodzenia mechaniczne takie jak-uszkodzenia klamek, czy zamykania.

W tej samej dacie pozwany zwrócił także zestaw piecyków cukierniczych S. (...) stanowiących przedmiot umowy leasingu nr (...). Zanotowano widoczne ślady eksploatacji podobne jak w przypadku szaf mrozących. Stan techniczny z uwagi na brak możliwości uruchomienia sprzętu pozostawiono do oceny rzeczoznawcy. W jednym z piecyków doszło do uszkodzenia szybki.

Pozwani byli kilkakrotnie wzywani przez powoda do zapłaty.

Strony prowadziły korespondencję celem ugodowego zakończenia sporu, jednakże nie doszły do porozumienia. Mailem z dnia 17 września 2015 roku pracownik powoda poinformował pozwanego o wystawieniu na licytacji lodówki D. P. – 9 sztuk w cenie minimalnej – 8.000 zł netto oraz piecyków cukierniczych – 3 sztuk w cenie minimalnej 9.000 zł netto.

Przedmioty umów leasingu były wielokrotnie wystawiane na licytację przez powoda. Z uwagi na nikłe zainteresowanie, do dnia zamknięcia rozprawy udało się spieniężyć jedynie część z nich, tj. sześć szaf mrozących na łączną kwotę 41.574 zł. Kwoty uzyskiwane z sukcesywnej sprzedaży rzeczy były odliczane od głównej kwoty należności pozwanych.

Z tytułu rozliczeń innych zawartych przez strony umów leasingu, pozwanemu przysługiwała nadpłata od powoda w kwocie 44.264,98 zł, wynikająca z umowy nr (...), którą zgodnie z dyspozycją Z. D. zaliczono na poczet jego zadłużenia wynikającego z umowy nr (...). Nadto pozwany posiadał także nadpłatę z tytułu depozytu w kwocie 13.145,59 zł, którą zaliczono na poczet zadłużenia wynikającego z umowy nr (...).

Na dzień 31 marca 2016 roku kwota zaległości z tytułu umowy leasingu nr (...) wynosiła 17.663,30 zł. Stanowiła ją kwota przyszłych rat leasingowych w wysokości 98.777,28 zł, zwiększona o koszt sprzedaży przedmiotu leasingu – 4.725 zł, następnie pomniejszona o koszty sprzedaży przedmiotu leasingu w wysokości 41.574 zł oraz nadpłatę po rozliczeniu umowy nr (...) w kwocie 44.264,98 zł.

Na dzień 29 kwietnia 2015 roku kwota zaległości z tytułu umowy leasingu nr (...) wynosiła 2.200,79 zł. Stanowiła ją kwota przyszłych rat w wysokości 15.323,53 zł, pomniejszona o kwotę wierzytelności pozwanego z tytułu depozytu gwarancyjnego w kwocie 13.122,74 zł.

Pismem z dnia 10 lipca 2015 roku powód powiadomił pozwanego o uzupełnieniu weksla in blanco i wezwał do zapłaty należności.

W dniu 11 sierpnia 2015 roku powód powiadomił pozwaną W. D., że weksle przedstawione do zapłaty w dniu 24 lipca 2015 roku, nie zostały zapłacone przez wystawcę i dlatego wzywa ją do zapłaty kwoty wekslowej.

Powód uzupełnił pierwszy z weksli in blanco w następujący sposób: „W. 21 styczeń 2011 na 2.200,79 dnia 24.07.2015 r. zapłatę (imy) bez protestu za ten weksel własny na zlecenie (...) S.A. z siedzibą w Ł., sumę dwa tysiące dwieście złotych i siedemdziesiąt dziewięć groszy Płatny w siedzibie (...) S.A. w Ł.”

Powód uzupełnił drugi z weksli in blanco w następujący sposób: „W. 08 luty 2011 na 101.421,90 dnia 24.07.2015 r. zapłatę (imy) bez protestu za ten weksel własny na zlecenie (...) S.A. z siedzibą w Ł., sumę sto jeden tysięcy czterysta dwadzieścia jeden złotych Płatny w siedzibie (...) S.A. w Ł.”

Firma powoda uległa zmianie i brzmi aktualnie (...) S.A.

Sąd Rejonowy wskazał, że stan faktyczny co do zasady nie był sporny między stronami, a jego przebieg ustalił w oparciu o przedstawione do akt sprawy dokumenty, których prawdziwość nie była negowana przez strony. Sąd Rejonowy pominął jednak dowód z dokumentu prywatnego w postaci podania o rozwiązanie umów leasingu, ponieważ jego wartość dowodowa była kwestionowana przez stronę przeciwną, a wobec niezłączenia nawet dowodu nadania do powoda oraz w świetle postanowień umownych umowy leasingu i OWUL, gdzie nie dopuszczono takiej formy rozwiązania umowy przez korzystającego, Sąd Rejonowy uznał, że przedmiotowy dowód jest niewiarygodny, a jako taki nie może stanowić rozstrzygnięcia co do istoty w sprawie. Także zeznania pozwanego (w uzasadnieniu omyłkowo wskazano „powoda”) w ocenie Sądu Rejonowego nie zasługiwały na wiarę w zakresie, w jakim twierdził że zwrócone urządzenia nosiły jedynie ślady normalnej eksploatacji, która nie była nadmierna, wobec treści dowodów z dokumentów w postaci protokołów odbioru, podpisanych przez zdającego bez sprzeciwu i żadnych uwag.

Na podstawie tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd I instancji za bezzasadne uznał wniesione przez pozwanych zarzuty od nakazu zapłaty z dnia 27 lutego 2017 roku.

Sąd Rejonowy powołując się na treść art. 495 § 3 k.p.c. wskazał, że w zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli, że powód nie zdołał wykazać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty oraz nie przedstawił stosownych wyliczeń, podnosili także, że powód winien odliczyć z należnej kwoty średnią wartość rynkową zwróconych przedmiotów leasingu. W odpowiedzi na zarzuty powód podjął się obrony za pomocą okoliczności nawiązujących do stosunku podstawowego, wobec dochodzonego od pozwanych roszczenia wekslowego, co w konsekwencji prowadzi do objęcia sporem także tego stosunku.

Deklaracje wekslowe w niniejszej sprawie sporządzone zostały w formie pisemnej. Stosownie do treści deklaracji wypełnienie weksla miało nastąpić na sumę zobowiązań pozwanego wynikających z umów leasingu nr (...). Treść porozumienia w tym zakresie jest jasna i nie wymaga interpretacji oświadczeń woli stosownie do treści art. 65 k.c. Zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem zgłoszony skutecznie, nie stanowi przyczyny nieważności weksla, ani nie uchyla w całości zobowiązania wekslowego wystawcy co do zasady. Konsekwencją skutecznego zarzutu jest ograniczenie lub modyfikacja zobowiązania wekslowego.

Sąd Rejonowy podkreślił, że z załączonego do pozwu porozumienia wekslowego wynika, że powód miał prawo wypełnić w każdym czasie (do chwili spłaty wszelkich zobowiązań z umowy leasingu) na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego w Bankowym Funduszu Leasingowym wynikającym z przedmiotowej umowy leasingu, w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnienie płatności oraz innych świadczeń ubocznych.

W ocenie Sądu Rejonowego, przedstawione przez powoda dowody pozwalają ustalić, że powód wykazał, że wypełnił weksle zgodnie z deklaracją wekslową, a więc że kwoty wpisane w wekslach odpowiadają rzeczywistemu zadłużeniu pozwanego wynikającemu z zawartych pomiędzy stronami umów leasingu stanowiących przedmiot niniejszej sprawy. Ostatecznie treść dokumentów nie była kwestionowana przez pozwanych.

Sąd meriti argumentował, że wysokość odszkodowania w łącznej kwocie 19.864,09 złotych (2.200,79 zł z umowy nr (...) + 17.663,30 zł – z umowy nr (...)) wynika w sposób przejrzysty z zaprezentowanych przez powoda dokumentów i ustalona została stosownie do postanowień §7 pkt. 9 i 10 oraz 15 i 16 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu. Zostało ono obliczone z uwzględnieniem wartości odszkodowania w kwocie odpowiadającej sumie należnych opłat leasingowych, od której następnie odjęto wartość korzyści uzyskanych przez powoda z tytułu sprzedaży niektórych przedmiotów leasingu. Powód potrącił także wierzytelności przysługujące pozwanemu względem powoda z tytułu depozytu gwarancyjnego oraz rozliczenia innej umowy między tymi samymi stronami.

Pozwani kwestionowali wysokość dochodzonej pozwem kwoty z dwóch względów.

Po pierwsze podnosili zarzut przedawnienia części roszczenia, w zakresie części należności wynikających z faktur, których płatność przypadała na okres od grudnia 2013 roku do początku lutego 2014 roku. Zarzut ten – w ocenie Sądu Rejonowego - okazał się chybiony. Sąd podkreślił, że raty leasingowe nie stanowią świadczenia okresowego. Dlatego z uwagi na rozwiązanie umowy leasingu z dniem 7 marca 2014 roku i 29 kwietnia 2014 roku, kiedy to roszczenia powoda z tym związane stały się wymagalne (wcześniej określone były tylko terminy płatności nieuiszczonych rat leasingowych) oraz z uwagi na wniesienie pozwu w sprawie niniejszej w dniu 9 lutego 2017 roku, chybiony jest zarzut pozwanych dotyczący przedawnienia roszczeń dochodzonych przez powoda w niniejszym procesie. Termin przedawnienia, o którym mowa, wynosi 3 lata, zgodnie z treścią art. 118 k.c. Niemniej jednak, zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. z chwilą wniesienia pozwu uległ on przerwaniu.

Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 ustawy z 1936 r. - Prawa wekslowego, liczy się od dnia płatności weksla. Po ustaleniu wypełnienia weksla w terminie ocenić należy, czy powódka wystąpiła z upływem przed terminem przedawnienia określonym w art. 70 ustawy Prawo wekslowe. W niniejszym postępowaniu dzień płatności weksla oznaczony został na 24 lipca 2015 roku, roszczenie wekslowe przeciwko dłużnikowi przedawniłoby się więc dopiero z upływem 3 lat od tej daty – tj. 24 lipca 2018 roku. Pozew został wniesiony przed upływem terminu przedawnienia roszczenia wekslowego, a zatem zarzut strony pozwanej nie zasługiwał na uwzględnienie.

Pozwani podnosili także, że powód winien odliczyć od kwoty należności średnią wartość rynkową zwróconych przedmiotów leasingu, podnosząc iż jest to korzyść jaką finansujący uzyskuje z umowy leasingu.

Wskazując na treść art. 709¹⁵ k.c. oraz treść Ogólnych Warunków Umów Leasingowych, które określały szczegółowo sposób wyliczenia należności oraz sposób ustalenia wysokości korzyści, Sąd pierwszej instancji zarzut dotyczący nieprawidłowej wartości przedmiotu leasingu uznał za nieuprawniony.

W ocenie Sądu Rejonowego wartość korzyści wyznacza cena realnie uzyskana, nie zaś szacunkowa wartość przedmiotów leasingu. Powodowi w żadnym razie nie można zarzucić braku staranności w podejmowaniu działań zmierzających do sprzedaży rzeczy, były one wielokrotnie wystawiane na licytację, jednakże z powodu niskiego zainteresowania potencjalnych nabywców, sprzedanych zostało jedynie 6 urządzeń. Jak wynika z ustaleń faktycznych, sprzęt został oddany w stanie utrudniającym dalszą eksploatację, a zatem

i poleasingowe zbycie urządzeń, co także miało wpływ na niemożność uzyskania wyższej korzyści z tytułu sprzedaży przedmiotów leasingu. Sąd meriti podkreślił, że realną wartość dla finansującego przedmiot leasingu przedstawia dopiero w razie oddania go do korzystania kolejnemu leasingobiorcy bądź w razie sprzedaży. Finansujący zaś nie może ponosić ryzyka decyzji korzystającego, z którego winy umowa łącząca strony została przedwcześnie rozwiązana ani ryzyka związanego z utratą wartości przedmiotu. Rozumowaniem *contra legem* byłoby przyjęcie, że finansujący ma obowiązek bezterminowego prowadzenia sprzedaży przedmiotu leasingu, magazynowania go aż do poprawy koniunktury gospodarczej

i zwiększenia popytu aż do momentu sprzedaży po cenie odpowiadającej średniej rynkowej wartości towaru.

Nadto, pomimo przedstawienia przez powoda szeregu dokumentów potwierdzających wysokość zaległości pozwanego, pozwani nie zaoferowali dowodów mogących zaświadczyć na okoliczność przeciwną. W świetle dowodów przedstawionych przez powoda, obowiązek przeprowadzenia postępowania dowodowego celem podważenia prawidłowości zaoferowanego przez powoda wyliczenia ciążył na pozwanych. Pozwani nie zaoferowali jednakże żadnego dowodu na tę okoliczność, zatem należy uznać ich twierdzenia za gołosłowne i niczym nieoparte. To w konsekwencji doprowadziło do niewykazania przez pozwanych nieprawidłowej wysokości naliczenia należności.

Sąd Rejonowy argumentował dalej, że pozwana W. D. ponosi odpowiedzialność w niniejszej sprawie na podstawie art. 30 Prawa wekslowego. Zgodnie z jego treścią zapłata weksła zabezpieczona może zostać poręczeniem wekslowym (*aval*) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył (art. 32). Z treści weksła nie wynika ograniczenie odpowiedzialności pozwanej do części sumy wekslowej, zatem odpowiada ona w całości za zapłatę sumy wekslowej, jak pozwany Z. D..

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Rejonowy na podstawie art. 496 k.p.c. wydał wyrok, w którym utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w dniu 27 lutego 2017 roku w sprawie I Nc 165/17.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pozwani, zaskarżając orzeczenie w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucili naruszenie:

- art. 496 k.p.c. w zw. z art. 709¹⁵ k.c. poprzez nieprawidłowe zastosowanie obydwu tych przepisów, co skutkowało utrzymaniem w mocy wydanego w sprawie nakazu zapłaty, gdyż Sąd błędnie uznał, że tylko realnie uzyskana cena sprzedaży przez powoda mogła skutkować obniżeniem należności pozwanego względem powoda, podczas gdy zgodnie z ostatnim z tych przepisów Sąd powinien był uwzględnić fakt posiadania przez powoda urządzeń poleasingowych i wartości, które te urządzenia posiadały i nadal posiadają,

- art. 496 k.p.c. w zw. z art. 709¹⁵ k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez nieprawidłowe zastosowanie pierwszego z tych przepisów oraz brak zastosowania dwóch pozostałych, co skutkowało utrzymaniem w mocy wydanego w sprawie nakazu zapłaty, gdyż Sąd wadliwie zastosował § 7 pkt 7 i 10 Ogólnych Warunków Umów Leasingowych powoda (dalej: OWUL), podczas gdy pozostają one w sprzeczności z art. 709¹⁵ k.c., co powinno skutkować odmową ich zastosowania i orzeczeniem na podstawie art. 709¹⁵ k.c.;

- art. 496 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. przez nieprawidłowe zastosowanie obydwu tych przepisów, co skutkowało utrzymaniem w mocy wydanego w sprawie nakazu zapłaty, ze względu na błędnie i bezpodstawnie ustaloną przez Sąd okoliczność, że zwrócone przez pozwanego urządzenia poleasingowe były w złym stanie, co utrudniało dalszą ich eksploatację, podczas gdy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał podstawy do takich wniosków, w szczególności że wnioski tego typu wymagały wiedzy specjalistycznej;

- art. 496 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 224 § 1 k.p.c. przez nieprawidłowe zastosowanie obydwu tych przepisów, co skutkowało utrzymaniem w mocy wydanego w sprawie nakazu zapłaty, ze względu na okoliczność, że Sąd nie przeprowadził dowodów zawnioskowanych przez pozwanego w postaci zobowiązania powoda do złożenia oświadczenia o ilości sprzedanych przedmiotów poleasingowych i ceny za nie uzyskanej, podczas gdy dowód ten mógł wykazać, że powód sprzedał wszystkie lub część urządzeń poleasingowych po wytoczeniu powództwa w sprawie, co miałoby niewątpliwie wpływ na wysokość roszczenia powoda,

- art. 496 w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez nieprawidłowe zastosowanie obydwu tych przepisów, co skutkowało utrzymaniem w mocy wydanego w sprawie nakazu zapłaty, ze względu na błędnie i bezpodstawnie ustaloną przez Sąd okoliczność, że powód dochował wystarczającej staranności w podejmowaniu wielokrotnych działań mających na celu sprzedaż przedmiotów leasingowych, podczas gdy na okoliczności te nie przeprowadzono żadnego dowodu,

W konsekwencji zgłoszonych zarzutów apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, za I i II instancję, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelujący wnieśli o zobowiązanie powoda do złożenia dokumentów obrazujących aktualny stan związany ze sprzedażą przedmiotów leasingowych – wskazanie, które dokładnie przedmioty leasingowe zostały sprzedane i za jaką cenę oraz dokumentów obrazujących poniesione przez powoda koszty związane ze sprzedażą przedmiotów leasingowych, w uzasadnieniu apelacji podnosząc, że pomimo złożenia takiego wniosku w piśmie procesowym z dnia 12 lipca 2017 roku dowód ten nie został przez Sąd przeprowadzony.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powoda wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd I instancji ustalenia. Wbrew zarzutom skarżących, podniesionym w apelacji, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, znajdujących pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i trafnie określił wynikające z nich konsekwencje prawne.

Nie sposób podzielić żadnego ze sformułowanych przez skarżących zarzutów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów dotyczących postępowania dowodowego, wskazać należy, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena materiału dowodowego przeprowadzona przez Sąd I instancji nie narusza granic swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Nie jest sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego i mieści się w ramach swobody sądu (tak też Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r., sygn. III CKN 4/98, publ. LEX nr 322031). Zarzut obraży przepis art. 233 § 1 k.p.c. nie może

polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2002 r., sygn. II CKN 572/99, publ. LEX nr 53136 i w wyroku z dnia 27 września 2002 r., sygn. II CKN 817/00, publ. LEX nr 56906).

W pełni podzielić należy ocenę Sądu Rejonowego, zgodnie z którą stan zwróconych urządzeń utrudniał ich dalszą eksploatację, a w związku z tym trudno było też dokonać ich korzystnej sprzedaży. Okoliczności te wynikają ze złożonych do akt sprawy protokołów przekazania rzeczy. Niewielkie zainteresowanie przedmiotami wynika natomiast z historii aukcji. Nie było potrzeby odwoływania się w tym zakresie do wiadomości specjalnych. Nie można bowiem pominąć faktu, że realną wartość przedmiotu leasingu stanowi wyłącznie cena za jaką przedmiot został zbyty i ta tylko wartość mogła stanowić przedmiot rozliczenia umowy leasingu.

Podobnie ocenić należy ustalenia dotyczące ceny uzyskanej ze sprzedaży przedmiotów leasingu. Powód wykazał, że do dnia zamknięcia rozprawy udało mu się sprzedać sześć szaf mrozących za kwotę 41.574 zł. Ciężar wykazania uzyskania korzyści w określony sposób i jej rozmiaru obciąża zawsze leasingobiorcę (art. 6 k.c.). Pozwani nie zdołali jednak skutecznie podważyć twierdzeń strony powodowej w tym zakresie. Zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą korzyścią leasingodawcy jest zysk z powtórnego oddania rzeczy w leasing bądź cena z jej sprzedaży, przy czym leasingobiorca, który doprowadził do rozwiązania umowy, nie może oczekiwać od leasingodawcy ponadprzeciętnego wysiłku w poszukiwaniu kolejnego leasingobiorcy czy optymalnego nabywcy (tak m. in. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 25 kwietnia 2012 roku, sygn. akt I ACa 369/12, publ. LEX nr 1238483; Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 15 października 2015 roku, sygn. I ACa 304/15, publ. LEX nr 1936781).

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego powód podejmował starania zmierzające do sprzedaży przedmiotów leasingu na przestrzeni półtora roku, co wprost wynika z historii aukcji. Zostały również przedłożone szczegółowe rozliczenia zawartych pomiędzy stronami umów. Nie zasługiwały zatem na uwzględnienie wnioski dowodowe w tym zakresie, sprowadzające się w istocie do zobowiązania strony powodowej do złożenia oświadczenia lub dokumentów obrazujących aktualny stan związany ze sprzedażą przedmiotów leasingowych, w tym wskazania, które przedmioty leasingowe zostały sprzedane i za jaką cenę, w tym dokumentów obrazujących poniesione przez powoda koszty związane ze sprzedażą przedmiotów leasingowych. Apelujący nie wskazali na żadne nowe okoliczności czy dowody, które nie byłyby wcześniej znane lub nie zostały wzięte pod uwagę przez Sąd pierwszej instancji. W szczególności apelujący nie wykazali, że złożone do akt rozliczenie jest niepełne bądź nierzetelne.

Jak już wcześniej wskazano nie jest korzyścią leasingodawcy samo odzyskanie przedmiotu leasingu, skoro w założeniu nie miał on służyć leasingodawcy i jako taki jest dla niego bezwartościowy (tak też m. in. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 25 kwietnia 2012 roku, sygn. akt I ACa 369/12, publ. LEX nr 1238483). Zarzuty dotyczące wartości zwróconego przedmiotu nie mogły zatem odnieść skutku. Nie budzi bowiem wątpliwości, że realną wartość przedmiotu leasingu stanowiła wyłącznie cena, za jaką został on ostatecznie zbyty i ta tylko wartość mogła stanowić przedmiot rozliczenia umowy leasingu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 października 2016 roku, sygn. I CSK 649/15, publ. LEX nr 2166372 oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 8 listopada 2012 roku, sygn. VI ACa 701/12, publ. LEX 1240306).

Bezpodstawny jest zatem także zarzut naruszenia art. 496 k.p.c. w zw. z art. 709¹⁵ k.c. - również w powiązaniu z art. 353¹ k.c. Artykuł 709¹⁵ k.c. stanowi normę bezwzględnie obowiązującą i wyraża zasadę pomniejszania zadłużenia leasingobiorcy o wartość korzyści leasingodawcy. Przytoczona powyżej i utrwalona w orzecznictwie interpretacja pojęcia „korzyści” uzyskanej przez leasingodawcę oznacza, że kwestionowane przez skarżących zapisy Ogólnych Warunków Umów Leasingowych nie pozostają w sprzeczności z powołanym przepisem.

W pełni zasadne było zatem rozstrzygnięcie Sądu I instancji wydane na podstawie art. 496 k.p.c. o utrzymaniu w całości w mocy nakazu zapłaty z dnia 27 lutego 2017 roku, w sprawie o sygn. akt I Nc 165/17.

Jedynie na marginesie należy dodać, że przepis art. 709¹ k.c. wymaga, by wynagrodzenie było płatne w uzgodnionych ratach. Ponieważ wysokość wynagrodzenia określona zostaje w umowie i czas trwania leasingu nie ma wpływu na tę kwotę, należy przyjąć, że wynagrodzenie korzystającego jest świadczeniem jednorazowym, płatnym w ratach (J. Poczobut (w:) System prawa prywatnego, t. 8, 2011, s. 304). Natomiast wysokość i terminy płatności rat pozostawione zostały woli stron (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 maja 2011 r., V ACa 184/11, publ. LEX nr 1120387, zgodnie z którym sposób naliczenia, charakter i cel tego wynagrodzenia są zupełnie odmienne od charakteru wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy opartego na art. 230 k.c., które są bardziej zbliżone do stawek czynszowych). Płatność wynagrodzenia pieniężnego za korzystanie z rzeczy na warunkach umowy leasingu w miesięcznych ratach nie nadaje świadczeniu Korzystającego cech świadczenia okresowego, nawet gdy poszczególne raty miały równą wysokość i były uiszczane w równych odstępach czasu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 1998r., III CKN 578/98, publ. LEX nr 1214910).

Mając na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu, apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Zważywszy na wynik kontroli instancyjnej o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 265) i zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.